

A cseh könyvtárak állományait a helyi katalóguson, illetve a közös katalógusokon keresztül lehet kutatni, például az *UIG (Uniform Information Gateway, www.jib.cz)* portálon. A kérések minden lehetséges módon eljuttathatók a könyvtáraknak, de leggyakrabban az e-mailt és az online űrlapokat használják.

Dokumentumszolgáltatás külföldre

A külföldre irányuló dokumentumszolgáltatást hat központ koordinálja: Csehország Nemzeti Könyvtára, *Országos Műszaki Könyvtára, Országos Orvosi Könyvtára, Tudományos Akadémiája*, a morva könyvtár és az olomouci kutatókönyvtár. Mindegyiknek megvan a saját rendszere, árai, határidői, de mindegyik az *IFLA* fizetési rendszerét alkalmazza, bár más fizetési formákat is elfogadnak. A nemzeti könyvtár részt vesz az OCLC IFM rendszerében. A többi cseh könyvtár nem vesz részt közvetlenül a nemzetközi dokumentumszolgáltatásban.

Cseh felhasználók külföldi kérései

Mind a cseh könyvtárak, mind a cseh egyéni felhasználók küldhetik elektronikusan úton kéréseiket külföldi dokumentum könyvtárközi kölcsönzése vagy külföldi cikkmásolatok ügyében a Cseh Nemzeti Könyvtárnak. Lényeges, hogy a megadott metaadatok alapján a dokumentum azonosítható legyen. A teljesítési idő maximum 3 hónapot vehet igénybe, de általában pár nap alatt teljesítik a másolatküldésre vonatkozó kéréseket; a könyvtárközi kölcsönzés eltarthat két hétig. Mivel a Cseh Nemzeti Könyvtár nagyon sok külföldi könyvtárral működik együtt, ezért a kérések több mint 90%-át teljesíteni tudják. Két éve az Alephet használják a kérések kezelésére.

Dokumentumküldés nemzetközi intézményeknek

Minden külföldi könyvtár rendelhet a fentebb felsorolt hat központtól. Akkor is elfogadják a kéréseket, ha azokat a különböző cseh katalógusokban előzőleg nem találták meg. A Cseh Nemzeti Könyvtár akkor is szolgáltat, ha saját gyűjteményeiben nincs meg a dokumentum, vagy megvan, de például állományvédelmi okokból nem adhatja ki; ilyenkor bekéri más könyvtárakból. Ezért gyakran hosszú időt vesz igénybe a kérések teljesítése. Mivel a cseh könyvtárak elektronikus úton nem szolgáltathatnak másolatokat külföldre, ezért a posta, néha a fax a használatos.

OCLC

Az 1990-es évek végétől a Cseh Nemzeti Könyvtár betölti rekordjait az OCLC WorldCat katalógusába. 2000 óta cseh kutató könyvtárakkal együtt konzorciumban használja az OCLC FirstSearch szolgáltatását, ezt követően megvette az ILL modult egyedüli cseh könyvtárként. Azóta a dokumentumszolgáltatási kérések száma megnőtt és a Cseh Nemzeti Könyvtár csatlakozott az OCLC IFM rendszeréhez is, aminek révén az OCLC-n keresztül zajló rendelések költsége csökkent. 2005 óta a Cseh Nemzeti Könyvtár aktív szolgáltató lett és a külföldi könyvtárakból érkező kérések száma majdnem megduplázódott.

Az OCLC-hez való csatlakozás szembetűnően kibővítette és hatékonyabbá tette a cseh dokumentumszolgáltatást. Remélik, hogy más cseh könyvtárak is betölthetik majd rekordjaikat az OCLC katalógusába, részt vehetnek az OCLC szolgáltatásaiban és ezáltal a cseh irodalom egyre több felhasználóhoz eljut majd.

/KAFKOVA, Pavlina – BORNOVA, Hana: Interlending policy and OCLC strategy in the National Library of the Czech Republic. = Interlending & Document Supply, 38. köt. 4. sz. 2010. p. 223–225.

(Burmeister Erzsébet)

Gábor Dénes-díj jelölési felhívás 2011

A NOVOFER Alapítvány Kuratóriuma kéri a gazdasági tevékenységet folytató társaságok, a kutatással, fejlesztéssel, oktatással foglalkozó intézmények, a kamarák, a műszaki és természettudományi egyesületek, a szakmai vagy érdekvédelmi szervezetek illetve szövetségek vezetőit, továbbá a *Gábor Dénes*-díjjal korábban kitüntetett szakembereket, hogy az évente meghirdetett belföldi GÁBOR DÉNES DÍJ-ra jelöljék azokat az általuk szakmailag ismert, kreatív, innovatív, magyar állampolgárság-

gal rendelkező, jelenleg is tevékeny, az innovációt aktívan művelő (kutató, fejlesztő, feltaláló, műszaki-gazdasági vezető) szakembereket, akik valamely gazdasági társaságban vagy oktatási, kutatási intézményben:

- kiemelkedő tudományos, kutatási-fejlesztési tevékenységet folytatnak,
- jelentős, a gyakorlatban az elmúlt 5 évben bevezetett, konkrét tudományos és/vagy műszaki-szellemi alkotást hoztak létre,
- megvalósult tudományos, kutatási-fejlesztési, innovatív tevékenységükkel hozzájárultak a környezeti értékek megőrzéséhez,
- személyes alkotó közreműködésükkel jelentős mértékben járultak hozzá az intézményüket elismerő, sikeres innovációs tevékenységhez.

A díj odaítéléséről a Kuratórium dönt. A kuratórium döntése az adott esztendőre vonatkozóan végleges, az ellen fellebbezésnek helye nincs. A hiányos (adatlapot, indoklást, szakmai életrajzot, vagy ajánló leveleket nem tartalmazó) jelöléseket a Kuratórium formai okból figyelmen kívül hagyja. Nem lehet jelölő vagy ajánló a NOVOFER Alapítvány kuratóriumának vagy felügyelő bizottságának elnöke vagy tagja. A díj személyre szóló, így alkotó közösségek csoportosan nem jelölhetők.

A díj nem egy életpálya elismerését, hanem az elmúlt 5 évben nyújtott, kiemelkedően eredményes, konkrét műszaki alkotó teljesítmény elismerését célozza. A formai szempontból mindenben megfelelő előterjesztések és elismerésre méltó teljesítmények mellett a Kuratórium előnyben részesíti azokat a jelölteket, akik teljesen új tudást hoztak létre, akiknek műszaki-szellemi alkotását a magyar gazdaságban eredményesen hasznosítják, akik ismereteit a gyakorlatban alkalmazzák, kimagasló tudásukat színvonalas oktatói/nevelői tevékenységük során környezetüknek átadják, szakterületükön jelentős társadalmi aktivitást is kifejtene, látóörök messze meghaladja a szűken vett szakterületet. A díj csak egyetlen alkalommal nyerhető el és a Kuratórium nem adományoz posztumusz díjat.

A Kuratórium fenntartja magának a jogot arra, hogy a tárgyévet megelőző 3 év jelöltje számára is adományozzon díjat, amennyiben a jelölt a tárgyévi felhívás minden kritériumának megfelel és a jelölők, valamint az ajánlók a kuratórium ez irányú megkeresése során fenntartják korábbi javaslatukat.

A jelölés (előterjesztés) megkívánt tartalma

I. Kitöltött és aláírt adatlap

A jelölő, a jelölt és az ajánlók adatai és a jelölés rövid indoklása, az előírt formanyomtatványon

II. Jelölés

Legfeljebb 3, A4-es gépelt oldal terjedelemben a jelölés részletes indoklása, a konkrét műszaki-szellemi alkotások megnevezésével és ezek hasznosítási eredményének ismertetésével, a jelölő aláírásával.

III. Mellékletek

1. A jelölt szakmai képzettségének és munkásságának legfeljebb 2 oldal terjedelmű ismertetése
2. Az indoklásban hivatkozott alkotás(ok) ill. szakmai eredmények listája (maximum 3 A4-es oldal)
3. Két, a jelölőtől, ill. a jelölő szervezettől független, szakmailag elismert szakembernek a jelölt kitüntetését támogató ajánló levele.

Az adatlap, a felhívás és a jelöléssel (előterjesztéssel) kapcsolatos részletes tudnivalók a <http://www.novofer.hu/alapitvany/tartalom/menu/64> oldalon található.

A jelölést (előterjesztést) elektronikusan (alapitvany@novofer.hu), és papíralapon (1112 Budapest, Hegyalja út 86.) is be kell nyújtani az alábbi címekre:

**NOVOFER Alapítvány
H-1112 Budapest, Hegyalja út 86.
alapitvany@novofer.hu**

Mind az elektronikus, mind pedig a papíralapú jelölés beküldési/postára adási határideje:

2011. október 10.

Eredményhirdetés és díjátadás: 2011. december 15.

A beérkezett jelölések átvételéről a jelölők, az elbírálás eredményéről a jelölők, a kitüntetés elnyerők esetén a jelölők, az ajánlók és a díjazott jelöltek közvetlen értesítést is kapnak. A díjazottak személyét a díjátadást követően honlapunkon és a szaksajtóban is nyilvánosságra hozzuk.

További felvilágosítás Kosztolányi Tamás titkártól kérhető:

Fax: 319-8916 Tel: 319-5111, 30/4848-004, e-mail: alapitvany@novofer.hu

Budapest, 2011. június 25.

Dr. Gyulai József
a kuratórium elnöke